

“YUVARLAĞIN KÖŞELERİ”

19.10.2023 - 2.12.2023

NERMİN ÜLKER

Labirent Sanat, temsiliyetini üstlendiği **Nermin Ülker**'in “**Yuvarlağın Köşeleri**”¹ isimli kişisel sergisini duyurmaktan mutluluk duyar. **19 Ekim - 2 Aralık** tarihleri arasında Labirent Sanat'ta görülebilecek “**Yuvarlağın Köşeleri**” sergisi; sanatçının doğduğu, yaşadığı, ürettiği, bağ kurduğu, özdeşleştiği mekan(lar)la varoluşsal ve deneyimsel ilişkilerini iç-dış diyalekti üzerinden sorguladığı, son dönem işlerine odaklanıyor.

Mekanın geleneksel olarak iklime ve ötekilere karşı sığınak sağlayan işlevsel amacının yanında başka bir kökensel başlangıcı daha vardır: Mekan, dünyanın tehditkar büyüklüğü, evrenin sonsuzluğu ile zamanın sonsuzluğu arasında aracılık eder. Bu mekanın bilişsel ve zihinsel kökenidir. Fiziksel mekan, başlangıcından bu yana insanlarla dünya, tanrılar ve ölümlüler arasında aracılık etmiş ve insan varoluşuna öngörülebilir düzen ve anlam katmıştır.

Mekan, Heidegger'in ifadesiyle, tanımlanabilir bileşenlerle ifade edilirken; mekansallık ise geometri ve ölçülebilirliği aşan, çok bileşenli muğlak bir kavram olarak değerlendirilir. Yaşanan bir mekan olarak mekansallık, bireyin ait olma duygusunu, öznelliğini, geçmişini ve geleceğini içinde barındırır. İnsanın varoluşu dünya içinde (mekânsal) doğrusal zaman içinde tamamlanan bir oluşturmaktır. Varlık zamansaldır. Anne karnındaki suyun içinde başlayan, doğduğumuz hastane, büyüdüğümüz ev, yurt, okul ile devam eden mekan deneyimi tüm yaşamımıza, hal ve tavırlarımıza nüfuz edip bizi şekillendirirken bizde onu biçimlendiririz.

Aklımızın, duyularımızın ve hayal gücümüzün kapasitesiyle, bilincinde olduğumuz tüm dünyayla, hatta evrenle ilişki halindeyiz. Bizler var olduğumuz dünyayı dışarıdan gözlemleyen öznel değil, dünyanın değiş tokuş ağının birer parçasıyız, dünyanın teniyiz. Merleau-Ponty, insanın dünyadaki varoluş biçimini, güzel bir benzetmeyle anlatır: “Kalbin organizmanın içinde olması gibi, bedenimiz de dünyanın içindedir; varoluşsal gösteriyi sürekli canlı tutar, ona hayat verir, onu içsel olarak sürdürür ve onunla bir sistem oluşturur”.

Bir manzaranın içindeyken, ona görsel bir imge olarak dışarıdan bakamayız, mekanın ve zamanın tüm duyuşsal karmaşıklığının katılımcısı olduğumuz için görsel bir mekandaymış gibi hissetmeyiz. Virginia Woolf'un meşhur sözündeki gibi: “Oraya vardığınızda orası yoktur”. Böylesi deneyimlerde, bedenimizin ve onun içinin bilinci, duyularımız ve ruh hallerimiz de dahil olmak üzere tüm duyularımız kaynaşır ve birleşir. Mekan ve ruhun kaynaşmasında, mekanın ruhun taşıyıcısı olduğu kadar, ruh da mekanın taşıyıcısıdır.

Böylesi varoluşsal içsellik ya da dışsallık durumlarını, kendi yaşam ve çalışma alanlarımızda da deneyimleriz. Duyularımızın, algımızın sınırlılığı karşısında çoğu zaman hayal gücümüz, tamamlayıcı olarak devreye girer. Bizler şeylerin bize dönük yanlarını, yönlerini algılarız, o şeyin etrafında dönmeksizin ya da mesafe almaksızın bütünü kavrayamaz veya zaman içindeki değişimlerini gözlemleyemeyebiliriz. **Nermin Ülker “Yuvarlağın Köşeleri”** sergisinde üç boyutlu işlerini mekan içinde konumlandırırken, bizi gündelik yaşamda çok da üzerinde durmadığımız deneyimsel uçlar arasındaki

¹ Bir yuvarlak'ın benim bulabildiğim sayıda köşeleri vardır.

Burada durup kalırsam “araştırmacı” derler bana.

Bir yuvarlak'ın benim bilmediğim sayıda köşeleri vardır.

Bulabildiğimde direnip kalırsam “ümitsiz” derler bana.

Özdemir Asaf

bu gerilimle yüzleştirerek; işleri iç-dış, nesnel-öznel, yakın-uzak gibi kavramlar ekseninde kendi yolculuğumuz üzerinden düşünmeye çağırır.

Merleau-Ponty'nin, Cezanne'nin resimlerinin dünyanın bize nasıl dokunduğunu görünür kılmaya uğraştığı fikrinden hareketle, **Nermin Ülker**'in işlerinde günlük yaşamın telaşında, içinden-dışından geçerken fark edemediğimiz, ayaklarımızın altından kayıp giden uzamsal mekanın; düzlemden ya da zeminden yırtılarak, eğip-bükülerek, uzatılıp-çekilerek dikeyleştirilen ve mekânsal varoluşumuza aracılık eden şiirsel bir dile dönüştüğüne tanıklık ederiz. Tüm bu meydana getirme, karşılıklı oluş sürecinde, sanatçının malzemeye müdahalesi sırasındaki bedensel hareketleri yapıtta kendini gösterir. Sanatçının yapıtı içindeki varlığı anlamlandırma sürecinde Ariadne'nin Theseus'a labirentten çıkabilmesi için verdiği ip gibidir.

Nermin Ülker'in sanatsal üretim sürecinde mekan belirleyici bir role sahiptir. Bu tercihin yaşamına, düşünce sistemine baktığımızda tesadüfi olmadığı açıktır. Bu şeffaflığı, sanatçının kişisel yaşamı veya hikayeler üzerinden değil, doğrudan yapıtları ve onları çağırdığı isimler üzerinden kurduğu çıkarımına rahatlıkla ulaşabiliriz.

“Ya kök salmak, köklerini bulmak, köklerine biçim vermek, kendine ait olacak yeri boşluktan çekip çıkarmak, inşa etmek, dikmek, mülkleştirmek, milimetre milimetre, “yuva” (...)

Ya da üzerindeki kıyafetten başka şeye sahip olmamak, hiçbir şeyi muhafaza etmemek, otelde yaşamak ve sık sık otel değiştirmek, şehir değiştirmek, ülke değiştirmek, (...) kendini hiçbir yerde evinde hissetmemek ama hemen her yerde evinde hissetmek”².

Nermin Ülker'in mekanla kurduğu ilişki, Perce'ın ya-ya da bağlacı ile sunduğu zit varoluşsal tavırdan birini tercih etmek yerine; hem-hem de'nin birlikteliğine, kapsayıcılığına, deneyimine açıktır.

Bachelard, Mekanın Poetikası kitabında, Yuvarlağın Fenomenolojisi bölümünü yazarken üstesinden gelmeye çalıştığı en büyük zorluğun, her tür geometrik kesinlikten uzaklaşmak olduğunu söyler. Serginin adını “**Yuvarlağın Köşeleri**” olmasındaki belirleyici düşüncede; ön kabullerin, kesin tavırların, mutlak olanın alanından izleyiciyi/okuyucuyu uzaklaştırmak ve kendi içsel uçsuz bucaksızlığına dalabileceği bir köşeyi sergi içinde imkanı kılmaktı.

Heidegger tüm dünya deneyimi esnasında öğrenilmiş yorumlamalarımızın kaynağı olan bu sınırlara anlama ufku der. Varlık anlama ufkunun ötesindedir. Anlatılacak ve anlaşılacak değil deneyimlenecek olandır.

Nermin Ülker'in “**Yuvarlağın Köşeleri**” isimli kişisel sergisini **2 Aralık 2023** tarihine dek **Labirent Sanat**'ta ziyaret edebilirsiniz.

Labirent Sanat

Çatma Mescit Mah. Tepebaşı Cad. No: 56 K: 2 34430, Beyoğlu / İstanbul

Ziyaret saatleri: Salı - Cumartesi: 11.00 - 19.00

Detaylı bilgi ve daha fazla görsel için: info@labirentsanat.com | +90 531 712 45 25

² Georges Perce, “Mekan Feşmekan”, (Türkçe: Ayberk Erkay), Everest Yayınları, İstanbul-Haziran2020, s.112.

Sanatçı Hakkında:

Nermin ÜLKER 1974 Karadeniz Ereğli doğumludur. Profesyonel iş hayatına 1992 yılında önce Ebe Hemşire olarak başlayıp, Ameliyathane Hemşiresi olarak devam etmiştir. 2012 yılında İstanbul 'da Işık Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Görsel Sanatlar Heykel Bölümü'den daha sonra, Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Kuramı ve Eleştiri Programı'nda Yüksek Lisans programından mezun olmuştur. Galata Üniversitesi'nde temel tasarım ve heykel dersi vermektedir. Sanatçının, 3'ü kişisel olmak üzere 30'a yakın ulusal ve uluslararası karma sergiye katılmıştır. İstanbul Maslak Atatürk Oto Sanayi Sitesi'nde bulunan atölyesinde sanat çalışmalarına devam etmektedir.